

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ НА МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Глобальні тенденції розвитку світової торгівлі вимагають ефективних підходів і методів до сучасного управління суб'єктами господарювання, що сьогодні ґрунтуються на методах адміністрування. Сучасні теоретичні надбання і науково – методичні узагальнення підтверджують, що комплекс заходів, які забезпечують досягнення основної місії підприємства – отримання прибутку, підпорядковуються цілям підприємства, сприяють постійному нарощуванню ресурсного потенціалу, обґрунтовують прийняття ефективних управлінських рішень з метою впровадження ресурсозберігаючих технологій і відповідають світовим трендам економічного розвитку.

Важливою складовою глобальної економіки визнано економічну безпеку, що базується на стабільності, ресурсозабезпеченості та ресурсозбереженості на промислових підприємствах. Забезпечення економічної безпеки держави в умовах співробітництва з міжнародними організаціями, (наприклад СОТ), вимагає врахування особливостей управління процесами ресурсозбереження на машинобудівних підприємствах. За умов високої ціни ефективності управлінських рішень, характерної для машинобудівних підприємств, виникає гостра необхідність в управлінні їх розвитком на основі ресурсозберігаючих технологій під впливом глобалізаційних викликів і перебувають під впливом динамічних змін ринкового середовища – конкурентного бізнес – середовища тощо.

У машинобудівному комплексі розвинутих країн протягом тривалого часу спостерігається тенденція відносно зменшувати питому вагу старих, традиційних і збільшувати частку нових, наукомістких виробництв, що насамперед викликано істотними змінами у структурі кінцевого продукту у бік електронної техніки, засобів автоматизації, приладів та іншої наукомісткої продукції. Підвищення ефективності машинобудівних підприємств визначається не лише впровадженням у виробництво нових типів машин і устаткування, вдосконаленням його галузевої структури, реконструкцією та технічним переозброєнням [4].

Згідно ДСТУ 3051-95, ресурсозбереження – це діяльність (організаційна, економічна, технічна, наукова, практична, інформаційна), методи, процеси, комплекс організаційно-технічних засобів, що супроводжують всі стадії життєвого циклу обкатів і спрямованих на раціональне використання та економне витрачання ресурсів [3].

Основні проблеми організації управління процесами ресурсозбереження на машинобудівних (промислових) підприємствах обумовлені складністю створення і реалізації відповідного методологічного інструментарію, навіть з урахуванням міжнародного досвіду, а також недостатньою доступністю західних ресурсозберігаючих технологій тощо. Існуючі ресурсозберігаючі технології управління машинобудівними підприємствами не забезпечують ефективного зв'язку між оперативним і стратегічним плануванням, не передбачають координування роботи його підсистем, не дають змоги повною мірою використовувати ресурсний потенціал [1, с. 2]. Все це негативно впливає на організацію управління процесами ресурсозбереження на машинобудівних підприємствах.

Економічна взаємодія і взаємозв'язок управлінських процесів на машинобудівних підприємствах обумовлюють виокремлення основних складових ресурсозбереження і ресурсозабезпечення, а саме:

- техніко – технологічної складової (ефективно використовувати ресурсний потенціал суб'єкта господарювання);
- інноваційної складової (своєчасно впроваджувати інновації, досягнення науково – технічного прогресу, реалізація інноваційної державної політики і стратегії, тощо);
- економічної складової (підвищення або зниження цін на сировину та матеріали, що відповідно впливає на собівартість товарів на ринку, формування та збереження сировинних активів тощо);
- виробничої складової (введення в дію нових виробничих можливостей, устаткування, виробничих площ, тощо);
- організаційної складової (формування ефективної організаційної структури управління підприємства, координування роботи різних підрозділів та підсистем, що суттєво впливають на процеси ресурсозбереження);
- інтеграційної складової (вплив глобалізаційних процесів на господарську діяльність підприємства, їх входження на світовий ринок товарів та послуг , тощо).

На сьогоднішній день тема ресурсозбереження є досить актуальною, тому все більше постає питання щодо перспектив розвитку цього напрямку в Україні. На жаль, управління процесами ресурсозбереження не є певним відокремленим пріоритетним спрямуванням. І в Україні цей напрям не є досить розвиненим у порівняннях із розвиненими країнами, але все ж таки має позитивні перспективи для подальшого розвитку, де основними тенденціями є наступні:

- підвищення ефективності використання ресурсів;
- інформатизація та роботизація усіх сфер життя;
- подальше поширення «зелених» інтегрованих старт-технологій;
- використання надпотужних джерел енергії;
- медицина на генному рівні;
- модульоване сільське господарство, що дозволяє наперед задавати необхідні обсяги продукції.

Україна поступово почала активізувати зусилля в даному напрямку, адже ефективного використання ресурсів вже давно потребує вітчизняна економіка, обтяжена зношеними ресурсомісткими основними фондами та застарілими технологіями. Розвиток ринкових відносин в Україні, що сприяє появі нових підприємств, посилення спеціалізації та конкуренції у різних галузях стимулює впровадження нових ресурсозберігаючих технологій у виробництво[2].

Отже, наша держава має значний ресурсний потенціал, тому впровадження інноваційних технологій управління процесами ресурсозбереження, особливо в умовах глобалізаційних викликів та інтеграції України у світовий економічний простір, виходить на перший план в аспекті підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання і, тим самим , підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Сучасні тенденції ефективності системи управління у використанні виробничого потенціалу на машинобудівних підприємствах повинні базуватися на ресурсозбереженні, ресурсовикористанні та ресурсозабезпеченості.

Таким чином, запровадження ефективної державної програми ресурсозбереження, в першу чергу, на промислових підприємствах (машинобудівних, стратегічного призначення

тощо) – є нагальною проблемою формування і побудови високорозвинутої країни у сучасних умовах господарювання.

Список джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
2. Ляшенко І.О. «Особливості та перспективи розвитку ресурсозбереження в Україні» / <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1537>.
3. Ресурсозбереження. Основні положення : ДСТУ 3051-95 (ГОСТ 30166-95). – [Чинний від 1997.01.01.]. – К. : Держстандарт України, 1996. – 15 с.
4. <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/view/575/580>